

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет журналістики
Кафедра реклами та зв'язків з громадськістю

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Медіаіндустрія та медіабезпека: Медіаіндустрія

для студентів

спеціальності	061 «Журналістика»
рівня вищої освіти	першого (бакалаврського)
освітньої програми	061.00.02 «Реклама і зв'язки з громадськістю»

Київ – 2022

Розробник: Досенко Анжеліка Костянтинівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю

Викладачі: Досенко Анжеліка Костянтинівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри реклами та зв'язків з громадськістю

Протокол від 02 вересня 2022 року № 1

Завідувач кафедри Л. М. Новохатько

Робочу програму погоджено із гарантом освітньо-професійної програми з реклами та зв'язків з громадськістю

_____ 2022 року

Гарант освітньо-професійної програми М.М.Нетреба

Робочу програму перевірено

_____ 2022 р.

Заступник декана факультету журналістики

з науково-методичної та навчальної роботи В.Є.Сошинська

Пролонговано

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання	
	Денна	Заочна
Медіаіндустрія та медіабезпека: Медіаіндустрія		
Вид дисципліни	Основна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	3 / 90	
Курс	2	
Семестр	3	
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	3	
Обсяг годин, у тому числі:	90	
Аудиторних	42	
Модульні контрольні	6	
Семестровий контроль		
Самостійна робота	42	
Форма семестрового контролю	Залік	

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу є підготовка рекламістів та фахівців із зв'язків з громадськістю для роботи у медіагалузі, які здатні створювати інформаційний мультимедійний продукт у відповідності до потреб сьогодення. Зокрема:

- навчити вільно оперувати базовими поняттями;
- забезпечити засвоєння широкого спектру інструментальних знань, умінь, навичок для успішної професійної діяльності, зокрема у написанні і редагуванні інформаційного мультимедійного продукту.
- ознайомити студентів з правилами протистояння фейкам та неправдивим ресурсам;
- ознайомити зі специфікою медіаіндустрій;
- вивчити особливості медіасистем;

Завдання навчального курсу:

- ознайомити з основними проблемами медіаіндустрій і шляхами їх вирішення,
- ознайомити з технологіями пошуку і якісного відбору інформації та механізмами фільтрації фейків,

- навчити основам протистояння інформаційним ресурсам під час інформаційної війни, розуміти природу кіберзлочинів,
- навчити особливостям роботи з урахуванням сучасних потреб інформаційного суспільства.

Завдання дисципліни передбачають такі процеси:

розвивати *інтегральну компетентність*: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

- розвивати *загальні компетентності*:

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 8. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Здатність спілкуватися державною мовою.

- розвивати *фахові компетентності* спеціальності:

СК 2. Здатність формувати інформаційний контент.

СК 6. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності та професійної дії в умовах кризових комунікацій.

СКУ 8. Здатність володіти емоційним інтелектом в умовах професійної діяльності.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Навчання за дисципліною спрямоване на отримання таких *програмних результатів за ОПП 061.00.02 «Реклама і зв'язки з громадськістю», освітнього рівня першого «бакалаврського»:*

РН 5. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань

РН 8. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань

РН 11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою

РН 14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації

РН 18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва

РНУ 20. Володіти емоціями з метою збереження емоційного балансу і налаштованості на позитивний результат в умовах професійної діяльності

За підсумками вивчення дисципліни студенти **будуть знати**:

- основні види сучасних медіасистем;
- основні принципи, досягнення і завдання існування інформаційного суспільства;
- можливості, особливості пошуку і відбору інформації в Інтернет та

- мережних інформаційно-пошукових системах;
- принципи роботи сучасних моделей роботи медіа;
 - основні можливості підготовки контенту;
 - основні можливості роботи з інформаційними системами та уміння протистояти фейкам;
 - поняття кіберзлочинів, їх типи та види;

Будуть вміти:

- здійснювати пошук і відбір інформації через інформативних системи;
- відфільтровувати неправдиві інформаційні ресурси та протистояти фейкам;
- прогнозувати хід соціальних процесів, відповідно реагувати в підготовлених медіаматеріалах;
- збирати, обробляти інформацію та готувати інформаційні документи;
- на основі набутих навичок самостійно освоювати нові програмні засоби;
- працювати з соціальними медіа; використовувати ці знання в практичній роботі складати портрет аудиторії;
- володіти базовими навичками створення медійного контенту;
- розумітися на інформаційних війнах та механізмах регуляції свідомості, принципах протистояння;
- орієнтуватися у небезпеках кберпростора.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Разом	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні				Модульний контроль	Самостійна робота
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні		
Модуль I Теоретичні поняття медіаіндустрії							
Тема 1. Феномен медіаіндустрії: теоретичні аспекти	6	2	2	2			
Тема 2. Моделі управління суспільством.	12	2					10
Тема 3. Сучасні медіасистеми: реалії існування	6	2	2				2
<i>Модульна контрольна робота №1</i>	2					2	
	26	6	4	2		2	12
Модуль II Інформаційна війна як фактор руйнації медіасистем							
Тема 4. Сучасні інформаційні потоки. Інформаційні війни	16	2	2	2			10
Тема 5. Інформаційна війна: проблеми, загрози та протидія	16	2	2	2			10
Тема 6. Кіберзлочини як інструмент для дисбалансу в медіа системах	6	2	2	2			
<i>Модульна контрольна робота 2</i>	2					2	
	40	6	6	6		2	20
Модуль III Механізми захисту медіасистем							
Тема 7. Фейки як інструмент маніпулювання свідомістю мас	8	2	4	2			

Тема 8. Способи протидії неправдивим повідомленням	14	2	2				10
<i>Модульна контрольна робота 3</i>	2					2	
	24	4	6	2		2	10
Разом з дисципліни	90	16	16	10		6	42

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль I

Теоретичні поняття медіаіндустрії

Лекція 1. Феномен медіаіндустрії: теоретичні аспекти

Поняття медіаіндустрії. Основні параметри вивчення. Критерії визначення медіаіндустрії. Проблематика галузі. Характеристика медіаіндустрії. Фактори розвитку медіасистем у світі.

Семінарське заняття № 1

Поясніть чим є ліберальний дискурс ЗМІ. Розкажіть у чому полягає теорія соціальної відповідальності ЗМІ. Поясніть у чому полягає теорія авторитарного управління медіа.

Практичне заняття № 1 поняття медіаіндустрія. Базові характеристики медіаіндустрії як явища. Функції медіаіндустрії. Прилади сучасних сегментів ринку. Елементи медіаіндустрії.

Лекція 2. Моделі управління суспільством.

Ліберальний дискурс медіаіндустрії. Концепції медіа та провідні фактори роботи з аудиторією. Теорія соціальної відповідальності медійників. П'ять вимог суспільства до преси. Владна перспектива медіасистем.

Лекція 3 Сучасні медіасистеми: реалії існування

Три моделі відносин ЗМІ та політики. Чотири основні параметри медіасистеми. Комунікативний вплив. Різновиди інформації. Маніпуляція масовою свідомістю. Навіювання в інформації. Чинники текстової актуалізації впливу.

Семінар № 2 Сучасні медіасистеми: реалії існування

Визначення медіасистемі. Чотири існуючих параметрів у медіасистемах. Феномен комунікативного впливу та його специфічні риси.

Модуль II

Інформаційна війна як фактор руйнації медіасистем

Лекція Сучасні інформаційні потоки. Інформаційні війни

Три типи суспільств. Джерела отримання інформації в суспільстві. Поняття масової інформації та важливість її якості. Інформаційна війна : зародження поняття, визначення, психологічне підґрунтя ведення інформаційних воєн.

Семінарське заняття 3 Сучасні інформаційні потоки. Інформаційні війни
Поняття інформаційного потоку: його природа та походження. Класифікація інформаційних ресурсів. Визначення інформаційних воєн: історичне підґрунтя.

Практичне заняття № 2 Сучасні інформаційні потоки. Інформаційні війни
Аналіз матеріалів інформаційної війни росії проти України. Інформаційна війна як зброя для знищення нації.

Лекція 5. Інформаційна війна: проблеми, загрози та протидія
Типологія інформаційних воєн. Проблеми, реальні загрози та механізми протидії інформаційним війнам. Інформаційна війна як зброя масового ураження нації.

Семінарське заняття № 4

Цифрова грамотність під час інформаційної війни: важливість. Загрози для людини під час інформаційної війни. проблеми, що роблять Українську державу вразливою в інформаційній війні. Формування суспільної свідомості за допомогою суб'єктів інформаційної війни.

Практичне заняття № 3.

Методи протидії інформаційним війнам та методи захисту інформаційного простору.

Механізми протидії масштабним інформаційним впливам, операціям та війнам, пріоритетними напрямками державної інформаційної політики та важливими кроками з боку владних органів України. Аналіз медіасередовища.

Лекція 6. Кіберзлочини як інструмент для дисбалансу в медіасистемах

Поняття кіберзлочинів . Класифікація та типологія. Особливості розвитку кібернетичних злочинів у контексті сучасної кіберкультури. Методи та зброя для здійснення кібератак. Кібертероризм та хактивізм як особливі види кіберзлочинності пов'язані з медіапростором

Семінарське заняття № 5

Види та типи злочинів в цифровому середовищі. Кіберзлочини як інструмент, законодавство, що регулює діяльність у кіберпросторі. Аналіз запропонованих викладачем матеріалів.

Практичне заняття № 4

Інформаційна гігієна під час війни. Проходження тренінгу.

Модуль III

Механізми захисту медіасистем

Лекція 7. Фейки як інструмент маніпулювання свідомістю мас

Маніпулювання свідомістю: механізми впровадження. Неправдиві інформаційні

ресурси та їх вплив на соціум. Поняття фейку. Типології фейків. Механізми протистояння фейкам.

Семінарське заняття 6-7

Заняття 1

Свідомість та маніпулювання нею. Механізми маніпулювання свідомістю мас. Інформаційні ресурси, що формують комунікаційне поле. Комунікаційні платформи як майданчики для інформації.

Заняття 2

Фейк та типологія фейків. Механізми протистояння. Комунікативні фільтри. Важливість сортування інформації під час інформаційної війни.

Практичне заняття 5

Фейки як інструмент маніпулювання свідомістю мас
Аналітична робота : знайти та проаналізувати 5 фейків. Охарактеризувати механізми впливу на маси.

Лекція 8 Способи протидії неправдивим повідомленням

Критичне мислення у контексті україномовного контенту. Захист інформаційних систем. Захист персональних даних. Важливість захисту активістів в українському суспільстві.

Семінарське заняття 8

Захист персональної інформації. Механізми розвінчування міфів та руйнації стереотипів. Критичне мислення в українців. Тренінг.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3	2	2
Відвідування практичних занять	10	1	1	3	3	1	1
Відвідування семінарських занять	1	2	2	3	3	3	3
Робота на практичному занятті	10	1	10	3	30	1	10
Робота на семінарському занятті	10	2	20	3	30	3	30
Виконання самостійної роботи студента	5	2	10	2	10	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
			71		104		76

Максимальна кількість балів $251 : 100 = 2,51$ Розрахунок коефіцієнта $251 : 100 = 2,51$	
---	--

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Модуль I

Теоретичні поняття медіаіндустрії

Тема 2. Моделі управління суспільством.

Проаналізуйте моделі управління суспільством, що діють в Україні та світі.

Порівняйте Україну з однією з країн світу:

- Зручність використання
- Потужність
- Інформаційна підтримка
- Можливості підтримки додатків.

Модуль II

Інформаційна війна як фактор руйнації медіасистем

Тема 4. Сучасні інформаційні потоки. Інформаційні війни

Проаналізуйте 10 медіаматеріалів, які були б направлені на розвінчання неправдивої інформації в українському медіасередовищі. Матеріалу для аналізу доберіть самостійно.

Тема 5. Інформаційна війна: Проблеми, загрози та протидія
Опишіть існуючі проблеми ведення інформаційної війни.

Модуль II

Інформаційна війна як фактор руйнації медіасистем

Тема 8. Способи протидії неправдивим повідомленням

Дайте визначення неправдивої інформації. Побудуйте схему впливу на свідомість споживача, у разі коли він систематично слухає та сприймає фейки.

Кожна самостійна робота оцінюється у 5 балів. Максимальне розкриття питання та виконання практичних завдань гарантує студентіві отримання високої оцінки, що пізніше буде врахована у загальний рейтинг під час складання навчальної дисципліни на сесії.

Критерії оцінювання відповіді:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії їх оцінювання

Формою проведення модульної контрольної роботи є два варіанти білетів. Кожен білет містить по 10 тестових завдань та два відкритих запитання. Тестові

завдання – це рівень завдань, що має на меті перевірити теоретичні знання студента. За кожну правильну відповідь студент отримує по 1.5 балу. За кожне завдання другого рівня складності студент отримує по 10 балів.

Модульна контрольна робота оцінюється за 25-ти бальною системою. Основа для визначення оцінки – рівень засвоєння студентами матеріалу, передбаченого освітньо-професійною програмою.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, повідомлення, доповідь.

Методи письмового контролю: модульна контрольна робота, самостійна робота.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії їх оцінювання

Семестровий контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульних контрольних робіт. Семестровий контроль включає бали за поточну роботу студента на практичних і семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульних контрольних робіт. Семестровий контроль знань студентів проводиться у формі заліку за результатами поточної роботи.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 90 год., з них лекції – 16 год., семінарські – 16 год, практичні 10 год., самостійна робота – 42 год.

Тижде нь	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Моду лі	Модуль I Теоретичні поняття медіаіндустрії				Модуль II Інформаційна війна як фактор руйнації медіасистем				Модуль III Механізми захисту медіасистем
Теми лекцій	Тема 1. Феномен медіаіндустрії: теоретичні аспекти 1 бал Тема 2. Моделі управління суспільством. 1бал Тема 3. Сучасні медіасистеми: реалії існування 1 бал				Тема 4. Сучасні інформаційні потоки. Інформаційні війни 1 бал Тема 5. Інформаційна війна: Проблеми, загрози та протидія 1 бал Тема 6. Кіберзлочини як інструмент для дисбалансу в медіа системах 1 бал				Тема 7 Фейки як інструмент маніпулювання свідомістю мас 1 бал Тема 8. Способи протидії неправдивим повідомленням 1 бал
Теми семіна рськи х занять	Тема 1. Феномен медіаіндустрії: теоретичні аспекти -10 балів Тема 3. Сучасні медіасистеми: реалії існування 10 балів				Тема 4: Сучасні інформаційні потоки. Інформаційні війни. 10 балів Тема 5. Інформаційна війна: проблеми, загрози та протидія 10 балів Тема 6 Кіберзлочини як інструмент для дисбалансу в медіа системах 10 балів				Тема 7 Фейки як інструмент маніпулювання свідомістю мас 20 балів Тема 8. Способи протидії неправдивим повідомленням 10 балв
Теми прак тичн их занят ь	Практичне заняття 1. Феномен медіаіндустрії: теоретичні аспекти 10+1;				Практичне заняття 2 Сучасні інформаційні потоки. Інформаційні війни 10+1 Практичне заняття 3 Інформаційна війна: Проблеми, загрози та протидія 10+1 Практичне заняття 4 Кіберзлочини як інструмент для дисбалансу в медіа системах 10+1				Практичне заняття 5 Фейки як інструмент маніпулювання свідомістю мас 10+ 1
Само стійн а робо та	Тема 1. Феномен медіаіндустрії: теоретичні аспекти 5 балів Тема 2. Моделі управління суспільством. 5 балів				Тема 4: Сучасні інформаційні потоки. Інформаційні війни. 5 балів Тема 5. Інформаційна війна: проблеми, загрози та протидія 5 балів				Тема 8. Способи протидії неправдивим повідомленням 5 балів

Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)
Вид семестрового контролю	Залік		

8. Рекомендована література

Основна (базова)

1. Галахова Т.О. Креативні індустрії: теоретико-методологічні підходи до вивчення. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2014. Вип. 9. Ч. 4. С. 9–13.
2. Гвоздєв В. М. Медійні концепції ставлення до аудиторії та проблеми її самоідентифікації в сучасному інформаційному просторі. *Наукові записки Інституту журналістики*. - 2014. - Т. 54. - С. 206-210.
3. Кияниця Є. Контент і таргетинг – основні елементи новітньої медіалогії. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Філологія, №1, 2021, С 63-67.
4. Майжерська Т. Глобалізаційні виміри медіа-досліджень у концепції Джеймса Лалла. Синопис: текст, контекст, медіа. К, № 9, 2015, С.112-118
5. Невельська-Гордєєва О. Нечитайло, В. Феномен «FAKE NEWS» в контексті забезпечення інформаційної безпеки держави. *"Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого"*. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, 1(52), 2022, С. 128-135
6. Пригорницька О. Фейкова інформація в соціальних медіа: виявлення, оцінка, протидія. Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. 2017. Вип. 48. С. 311–321
7. Сухорукова О.А, Григорова З.В. Проблеми формування моделі медіаіндустрії у сучасних дослідженнях економіка та управління підприємствами. Випуск 62. 2021 С. 87-94.
8. Скіцько В. І. Індустрія 4.0 як промислове виробництво майбутнього. *Економічна наука*, № 5, 2016, С. 33-40
9. Світлична В.Л. Теоретичні базис нової парадигми суспільства — економіки знань *Економіка: реалії часу*. 2015. № 3 (19). С. 184—193
10. Сіріньок-Долгарьова К. Мегамедіа як наслідок комерціалізації і концентрації у комунікаційній сфері світу. *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*. 2014. № 39, С. 110-116
11. Чуль О.М. Система креативних індустрій як основа формування креативної економіки в регіоні. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*. 2013. Вип. 10(37). Ч. 5. С. 166–173.

Додаткова

1. Гаврилюк Ю. О. Телеіндустрія як інструмент піару у вітчизняному політикумі (на прикладі передвиборчої кампанії володимира зеленського). *Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції Київ КПІ ім. Ігоря Сікорського* 2019, К, 2019, С 11 -19
2. Гриценко О. С маніпулятивні впливи в текстах ЗМК протягом виборчої кампанії. *Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції Київ КПІ ім. Ігоря Сікорського* 2019, К, 2019, С 25-29
3. Венідітков С. В. Медійний простір Китаю: від національної консолідації — до м'якої сили. *Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції Київ КПІ ім. Ігоря Сікорського*. К, 2019, С 11-15
4. Головка О. А. Сайт вищого навчального закладу як елемент сучасної масової комунікації. *Обрії друкарства*. №. 1(7). 2019. С. 45-60.
5. Гусаковский М. А. Мультикультуральность и возможные стратегии идентичности в современном образовании. *Философия и социальные науки*. 2007. № 1. С. 57–62
6. Індустрія 4.0: яким буде виробництво майбутнього, 2015. URL: <http://microsoftblog.azurewebsites.net/2015/04/20/industriya/4/0/yakim/bude/virobnitstvo/majbutn/ogo/>
7. Лагутова К. Ю Мовленнєвий вплив як вияв маніпуляції в медіа. *Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції Київ КПІ ім. Ігоря Сікорського*. К, 2019, С 41-44
8. Мирошник, Ю., Абрамова, Пушка, О. Використання можливостей соціальних мереж в індустрії гостинності. *Економіка та суспільство* №38, 2022, С.111-115
9. Мудра І. Поняття «фейк» та його види у ЗМІ. *Теле- та радіожурналістика*. 2016. Вип. 15. С. 184–188.
10. Davis N. 5 ways of understanding the Fourth Industrial Revolution N. Davis. 2015. Режим доступу: <http://www.weforum.org/agenda/2015/11/5/ways/of/understanding/the/fourth/industrial/revolution/>
11. Matthew Gentskow, Clark Medalist 2014. URL: https://web.archive.org/web/20150522083049/https://www.aeaweb.org/honors_awards/bios/Matthew_Gentskow.php